

Baptiste, dítě ráje

Sál „Provazolezců“ hrozně páchl. Páchl jako mrchoviště, jako smrdutý močál. I zdravý žaludek se tam obracel.

Théodore de Banville

Film Děti ráje (Les enfants du paradis, 1945, režie: Marcel Carné) zobrazuje zákulisí divadla, vzdává mu poctu a je věnován obyčejným lidem, divákům, kteří se ocitnou na chvíli „na vrcholu“, na nejlevnějších místech v divadle, na bidýlku, kterým Francouzi říkají nadneseně „paradis“ – ráj. Mezi takovými lidmi se s oblibou pohyboval Jacques Prévert a považoval je podobně jako Baptiste za skutečné publikum, které se živě účastní představení. Název „Les enfants du paradis“ – Děti ráje odkazuje tedy ke skutečnosti, že právě obecnost laciných míst na posledních místech v galerii stvořilo Deburaua, „největšího z pierotů“.

Jak vypadalo publikum z hlediště a z bidýlka popisuje Tristan Rémy takto: „Byla zde dělnice, sedící rozkročmo na lavicích, s tvářemi pěkně červenými a lesknoucíma se očima. Byly zde švadlenky v krásných kloboucích, mladé ženy v bělostných čepcích; doprovázeli je hezouni, přemrštně oblečení, s opálovými knoflíky na kabátě, v hlazených rukavicích, s vlasy pěkně nakadeřenými. Holič si s nimi musel dát hodně práce. Na galeriích jsou diváci bez kabátu. Aby se cítili jako doma, vyhrnou si rukávy košile až k loktům a natahují hlavy, pokryté čepicemi. Mezi každým jedním lidé jedí, pijí a baví se mezi sebou. Desítky dvojic se k sobě tisknou u železného zábradlí. Upírají oči na jeviště a mají pootevřená ústa. Pak nastane pozorné ticho. Zdá se, že i mim se soustřeďuje. Jeho bílá tvář je chladná. Ví, co očekávají diváci při určitém výjevu, při určitém postoji a při odchodu z jeviště. Musí uspokojovat své věrné obecnstvo, které ho rádo vidí...“

Gustave Doré, dobová kresba z divadla Provazochodců – diváci na „bidýlku“ (1)